

Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Дизайн

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 5. РИСУНОК

Галузь знань

02 Культура і мистецтво

Спеціальність

022 Дизайн

Назва освітньо-професійної програми

«Дизайн»

Рівень освіти

фаховий передвищий

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Викладач Кельнік Аркадій Петрович	+380 949176996	R_kadiy@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальна дисципліна «Рисунок» є фундаментальною в низці інших дисциплін, вивчає питання технології творчості, графічні прийоми та засоби малювання, фундаментальні поняття технологій та практики мистецтва. Курс з предмету «Рисунок» для підготовки фахівців з графічного дизайну має на меті сприяти освоєнню здобувачами практичних основ малювання. Він виходить із ставлення до графіки проектування композиції як до одного з найважливіших засобів створення художньої форми в мистецтві, без якого не може бути виражено зміст твору, сенс художньої форми. Особливість даної програми полягає в тому, що за основу взято творчі сучасні пошуки в різних видах художнього малювання.

Метою дисципліни «Рисунок» є формування цілісного сприйняття моделі, виявлення образної суті зображуваного. Практична робота передбачає виконання начерків з натури, по пам'яті, по уяві, навчання вільному володінню технічними засобами зображення різними образотворчими матеріалами. Саме тому в програмі курсу особлива увага приділяється максимальному використанню технічних засобів й наочно-демонстраційних матеріалів (репродукції, слайди, малюнки-зразки тощо), що надає можливість відпрацювати визначні типологічні принципи архітектоніки курсу.

В межах курсу здобувачі вивчають основи графічних технік, теорії малювання, починаючи з ґрунтовних понять і закінчуючи сучасними тенденціями світової та української теорії та технології малювання. Вивчаючи курс, здобувачі виконують індивідуальні завдання за окремими темами, що цікавлять їх найбільше, а, також, домашні роботи.

Даний курс є своєрідним вступом до обов'язкових та вибіркових дизайнерських дисциплін, завданням якого є навчити здобувачів володіти графічними засобами рисунку, передавати на площині трьохвимірність об'єктів предметно-просторового середовища в залежності від освітлення, оточення та повітряної перспективи; сформувати вміння трансформувати зображені реальні об'єкти в двовимірні декоративні рішення; дати базові знання з основ рисунку, познайомити здобувачів з графічними техніками і художніми матеріалами малювання.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в сфері графічного дизайну та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування методів теорії та історії дизайну і виробництва, та характеризується комплексністю та певною невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2. Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.

Навчальна дисципліна «Рисунок» забезпечує досягнення результатів навчання (РН), передбачених освітньо-професійною програмою:

РН4. Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну.

РН9. Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік

РН17. Презентувати власні професійні компетентності, створені об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- основних законів і методів побудови об'ємної форми засобами малюнка, застосування в малюнку зорової перспективи, розуміння ролі й значення світла в малюнку;
- конструктивних основ природи та зображувати пластичну структуру предмета на площині;
- загальних законів при зображенні людини та тварини.
- професійних прийомів при виконанні творчих завдань;
- досвід творчого підходу до розвитку сучасної поліграфічного мистецтва;
- історичне осмислення міцного зв'язку традицій минулого та сучасності,
- своє місце в сфері певної професійної діяльності.

Уміння:

- компоувати зображення на площині паперу;
- правильно робити вибір розміру зображення на площині;
- зберігати відповідні пропорції об'єктів, що зображуються;

- урахувати повітряну та лінійну перспективу форм об'єкту;
- правильно побудувати форму об'єкту;
- детально проробити об'єкт;
- виявити об'ємну форму об'єкту, та співвідношення світла та тіні, а також матеріалу фактури засобами конструктивно-тональної побудови;
- виявлення просторових співвідношень у розташування предметів;
- володіння графічними техніками виконання рисунку;

Навички:

- упорядковувати набуті знання у вигляді гармонійних, добре компонованих робіт
- аргументовано вибирати графічні техніки майбутніх малюнків та графічних розробок.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
2	60	-	28	32	3 (на основі БЗСО) 2 (на основі ПЗСО)	5 (на основі БЗСО) 3 (на основі ПЗСО)	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекц.	Прак.	Лаб.	Сам. роб.
Тема 1. Рисунок натюрморту з багатьох геометричних фігур.	30	-	14		16
Тема 2. Рисунок предметів з різними поверхнями (фактурами).	30	-	14		16
Загалом	60	-	28		32
Підсумковий контроль – залік					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформ он-лайн навчання на основі інформаційної системи Moodle. Виконання практичних робіт та проведення індивідуального тестування, забезпечується за допомогою існуючих в університеті комп'ютерних класів, бібліотеки та платформ он-лайн навчання на основі інформаційної системи Moodle.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.Рисунок натюрморту з багатьох геометричних фігур. Аналіз композиції натюрморту, де присутні різні геометричні фігури (куля, куб, піраміда, циліндр тощо). Вивчення перспективи з кількома геометричними фігурами, побудувавши лінії перспективи для кожної фігури. Вивчення світла і тіні з виконанням градації світла і тіні на геометричних фігурах	16
2	Тема 2. Рисунок предметів з різними поверхнями (фактурами). Замальовки різних видів поверхонь (гладка, шершава, металева, дерев'яна, скляна та ін.) у блокноті, використовуючи різні художні матеріали (олівець, вугілля, туш) в різних техніках (штрихування, розтушовування, крапкування тощо).	16
	Загалом	32

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю		Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювання.		80%
Підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення залікового перегляду		20%
Методи діагностики знань (контролю)	Розв'язання практичних завдань, залік	

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ ,	30
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка рисунків за заданою тематикою . Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка до виставок	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення якості виконаних робіт та результатів проведеної роботи та виставок	30
Разом балів за поточний контроль			80
Підсумковий контроль – заліковий перегляд			20
Загалом балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Рівень знань оцінюється:

– «**відмінно**» / «**зараховано**» (А – від 90 до 100 балів). Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, на заліку демонструє практичні навички виконання навчального матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість;

– «**добре**» / «**зараховано**» (В – від 82 до 89 балів). Здобувач демонструє практичні навички виконання навчального матеріалу на заліку, але допускає незначні помилки у формуванні композиції, будові предметів. Був присутній на заняттях, під час яких виконував усі поставлені завдання

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

та давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, виконав практичні роботи та завдання до самостійної роботи, проявляє активність і творчість;

– **«добре» / «зараховано»** (С – від 74 до 81 балів). Здобувач відтворює значну частину практичного матеріалу на заліку, виявляє знання і розуміння основних положень виконання навчального матеріалу, але недостатньо точно виконує лінійно-конструктивні особливості, розташування на площині предметів, допускає незначні помилки у світло-тіньовому виконанні. При цьому враховується наявність виконаних практичних робіт та завдань до самостійної роботи та активність у навчальній роботі;

– **«задовільно» / «зараховано»** (D – від 64 до 73 балів). Здобувач був присутній не на всіх заняттях, на заліку демонструє виконання навчального матеріалу на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи;

– **«задовільно» / «зараховано»** (E – від 60 до 63 балів). Здобувач був присутній не на всіх заняттях, на заліку демонструє виконання навчального матеріалу на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, допускає значні помилки у композиційному рішенні, будові предметів, розташуванні на площині, виконав не всі завдання до самостійної роботи;

– **«незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано»** (FX – від 35 до 59 балів). Здобувач демонструє виконання навчального матеріалу на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;

– **«незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано»** (F – від 1 до 34 балів). Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Адам Стівенс. Мистецтво натюрморту: техніки малювання. 2022. 82 с.
2. Бетті Едвардс. Керівництво для художників. Як малювати за методикою правої півкулі мозку, 2020. [електронний ресурс] <https://eab.com.ua/iak-perekluchitisia-na-tvorchist-trenyvannia-pravoi-pivkyli-vid-betti-edwards>
3. Енн Купер. Малювання для початківців: прості кроки до майстерності 2022
4. Іттен Йоганнес. Мистецтво кольору : Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навчальний посібник / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.
5. Іттен Йоганнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. Сергій Святенко. Київ : ArtHuss, 2021. 136 с.
6. Клод Крюгер. Світло і тінь у мистецтві малюнка. 2021
7. Крістофер Гарт. Фігуративний малюнок: основи та поради 2020
8. Ліам Девіс. Перспектива у малюнку: Практичний посібник 2022
9. Лоренс Сміт. Малювання природних форм: Посібник для художників 2022
10. Майкл Хеммонд. Динаміка світла та тіні у малюнку 2021
11. Марк Кистлер. Щоденна практика малювання: як покращити свої навички 2020
12. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Каравела, 2022. 304 с.
13. Обідняк М. М., Білінська О. Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
14. Ніколас Руд. Робота з тінями: малюнок для дизайнерів і художників 2022
15. Пол Грін. Малюнок у русі: основи анімаційного мистецтва 2022
16. Роберт Белл. Основи малювання людської фігури 2021
17. Сара Сіммонс. Скетчинг: Швидке малювання та техніки 2021
18. Френсіс Чинг. Візуальний словник архітектури та малюнка 2021
19. Чарльз Барг. Класичний малюнок: методика академічного малюнка 2020

Допоміжна

1. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
2. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 300 с.
3. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114с
4. Перепелиця, Олена. Практичні завдання з композиції. Мистецтво та освіта. 2017. № 4. С. 22-27
5. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. Луцьк: Вежа-Друк, 2016. 120 с
6. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синепупова; Пер. Роза Турманова. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.

7. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пічкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с.
8. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., О. Й. Лясковський. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 212 с.
9. Іванов С. Основи композиції видання. Львів: Світ, 2013. 232с.
10. Кройтор, Тетяна. Методи інтерактивного навчання на заняттях з композиції. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 17-19.
11. Лотошинська Н. Д., Івахів О. В. Теорія кольору та кольороутворення. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
12. Мигаль С. П., Дида І. А., Казанцева Т. Є. Біоніка в дизайні просторово-предметного середовища. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 228 с.
13. Плазовська, Любов. Теорія і практика композиції площинного характеру в коментарях художників-педагогів. Мистецтво та освіта. 2013. № 4. С. 20-27.
14. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О.А. Половна-Васильєва. Дніпропетровськ, Роял Принт, 2015. 34 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [DrawSpace](#) - онлайн-курси та вправи для покращення навичок малювання.
[Everyone Can Draw | Drawspace](#)
2. [Ctrl+Paint](#) - безкоштовні відеоуроки з малювання та цифрового мистецтва.
[Ctrl+Paint - Digital Painting Simplified](#)
3. [Proko](#) - відеоуроки з анатомії та малюнка фігури.
[Proko - Learn How to Draw with Fun Tutorials](#)
4. [Drawabox](#) - систематичний підхід до вивчення основ малювання.
[Proko - Learn How to Draw with Fun Tutorials](#)
5. [Udemy](#) - курси з основ малюнка та технік для початківців і професіоналів.
[Онлайн-курсы — изучайте любую тему в собственном темпе | Udemy](#)
6. [Skillshare](#) - онлайн-класи з малювання, ілюстрації та творчих технік.
[Online Classes for Creatives | Skillshare](#)
7. [Pinterest](#) - джерело натхнення, ідей та прикладів робіт у різних техніках малювання.
[Pinterest](#)
8. [YouTube канал Draw With Jazza](#) - відеоуроки з малювання та ілюстрації.
[Nintendo might SUE ME for making this... \(youtube.com\)](#)
9. [Academy of Art University](#) - ресурси та відео з основ малюнка.
[Pin page \(pinterest.com\)](#)